

Təsdiq edirəm

Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov

"12" fevral 2026-cı il

Fənn sillabusu
(işçi tədris proqramı)

İxtisas: 6007001 – Aqronomluq, 6007002 – Bağçılıq və tərəvəzçilik

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Informatika (Lənkəran Dövlət Universitetinin Riyaziyyat və informatika kafedrasının 23 yanvar 2026-cı il tarixli 07 nömrəli pr. qərarı ilə təsdiq edilmiş IPF – B05 və IPF – B02 – "İnformatika" fənni üzrə işçi fənn proqramı)

Kodu: IPF – B05, IPF – B02

Tədris ili: I (2025/2026).

Semestr: II semestr (yaz)

Tədris yükü cəmi: 90 saat. Auditoriya saatları – 30 saat (mühazirə – 15 saat, laboratoriya məşğələsi – 15 saat)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: b/m. Saatov Paşa Əziz oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, H.Z.Tağıyev, 3 saylı korpus.

Məsələ günləri və saatı: II gün, saat: 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: pasha_saat@outlook.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. N.R.İsayeva, V.B.Müslümov, F.T.İbiyev və b. Informatika (təkmilləşdirilmiş III nəşr). Bakı – 2023, DİM.
2. **Computer Science Senior 6. Student Book.** © 2022 Rwanda Basic Education Board.
3. **Timothy O'Leary, Linda O'Leary, Daniel O'Leary.** Computing Essentials 2021. Published by McGraw-Hill Education, 2 Penn Plaza, New York, NY 10121.
4. Л. Л. Босова, А. Ю. Босова. Информатика. 10 класс : учебник / — М. : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2016. — 288 с. : ил.
5. **Симонович С. В.** Информатика. Базовый курс: Учебник для вузов. 3-е изд. Питер, 2011. — 640 с.: ил.
6. **Макарова Н.В., Волков В.Б.** Информатика. Учебник для вузов — СПб.: Питер, 2011. — 576 с.: ил.
7. İnternet resursları.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən orta məktəbdə tədris olunan informatikanı bilmək vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu gün informasiya cəmiyyətinə keçid şəraitində Azərbaycan təhsil sisteminin qarşısında duran ən əsas vəzifələrdən biri kimi innovasiya texnologiyalarını dərinlən bilən, onları öz işinə tətbiq etməyi bacaran və yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində əmək bazarının tələblərini ödəyə biləcək mürəkkəb iqtisadi münasibətlər şəraitində rəqabətə davamlı kadrların – şəxsiyyətlərin yetişdirilməsidir. Hesablama texnikasının sürətli inkişafı və geniş yayılması yeni elm sahəsinin - informatikanın meydana gəlməsi üçün zəmin yaratmışdır. Hazırda bütün dünyada ən dinamik inkişaf edən qabaqcıl texnologiyalardan biri informasiya texnologiyasıdır. Sürətlə inkişaf edən informasiya texnologiyası mütəxəssisdən böyük çeviklik və daim bu texnologiyaya uyğunlaşmağa hazır olmaq tələb edir.

Informatika informasiyanın çevrilməsi haqqında elm olub, hesablama texnikasının istifadəsinə əsaslanır, informasiya sistemlərinin yaradılması və fəaliyyəti haqqında bilik verir. Bu biliklər informasiyanın yığılması, emalı, ötürülməsi və istifadəsini hesablama texnikasının tətbiqi ilə əlaqələndirir.

Informatika fənninin tədrisində məqsəd müxtəlif təbiətli sistemlərdə informasiya proseslərinin rolunu müəyyənləşdirmək üçün baza biliklərinin formalaşdırılmasına nail olmaqdan ibarətdir.

Kursun tədrisində məqsəd informatikanın əsas anlayışlarını izah etmək, rəqəmsal savadlılığı inkişaf etdirmək, tətbiqi proqramlardan və internet texnologiyalarından düzgün və səmərəli istifadəni öyrətmək, informasiya təhlükəsizliyi və etik davranış bacarıqlarını aşılamaq, alqoritmik və məntiqi düşüncəni formalaşdırmaqdan ibarətdir.

Həmçinin tələbələrə tədris olunan mövzuların praktiki tapşırıqların həllinə tətbiqi üzrə bilik, bacarıq və vərdislər aşılamaqla yanaşı, onlarda düşüncə qabiliyyətinin inkişafına, real proseslərə uyğun modellərin qurulmasında onlardan istifadə etmək bacarığının yaradılmasına nail olmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 bal tələbə semestr ərzində, 50 bal isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar, həm laboratoriya varsa, onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə – 15 s., laboratoriya məşğələsi – 15 s. Cəmi: 30 saat

№	Tədris olunan mühazirə və laboratoriya məşğələsi mövzularının məzmunu	Saat		Tarix
		Müh.	Lab.	
1	<p>Mövzu 1. İnformatika elmi və informasiya anlayışı. Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri. Fərdi kompüterlər.</p> <p>Plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İnformatika elmi və onun inkişaf tarixi • İnformasiya anlayışı və onun xassələri • İnformasiyanın növləri • İnformasiya prosesləri • İnformasiyanın ölçü vahidləri • İnformasiyanın kodlaşdırılması (ASCII və UNICODE) və həcmnin ölçülməsi • Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri • Fərdi kompüterlərin növləri <p>Mənbə: [1–7]</p>	2	2	
2	<p>Mövzu 2. Kompüterlərin aparat (Hardware) təminatı.</p> <p>Plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fərdi kompüterlərin əsas qurğuları • Ana plata • Prosessor • Yaddaş qurğuları • Giriş qurğuları • Çıxış qurğuları • Fərdi kompüterlərin əlavə (periferiya) qurğuları <p>Mənbə: [1–7]</p>	2	2	
3	<p>Mövzu 3. Kompüterlərin proqram təminatı (Software). Sistem proqramları.</p> <p>Plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Əməliyyat sistemləri • Utilitlər (xidməti proqramlar) • Drayverlər • MS Windows əməliyyat sistemi 	2	2	

	<ul style="list-style-type: none"> MS Windows əməliyyat sisteminin qrafik interfeysinin əsas elementləri və idarəetmə paneli Fayllar və qovluqlarla iş Mənbə: [1-7]			
4	Mövzu 4. Kompüterlərin proqram təminatı (Software). Tətbiqi proqramlar. Plan: <ul style="list-style-type: none"> Mətn redaktorları (MS Word / Google Docs) Elektron cədvəllər (MS Excel / Google Sheets) Təqdimat proqramları (MS PowerPoint / Google Slides) Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri (VBIS) Kompüter qrafikası. Qrafik redaktorlar Mənbə: [1-7]	4	4	
5	Mövzu 5. Kompüter şəbəkələri və internet. Müasir internet texnologiyaları. Plan: <ul style="list-style-type: none"> Şəbəkə anlayışı. Lokal və qlobal şəbəkələr Şəbəkə avadanlıqları və texnologiyaları İnternet necə işləyir? İnternet bağlantıları domenlər və hosting Veb brauzerlər və axtarış sistemləri E-mail və bulud texnologiyaları (Google Drive, OneDrive və s.) Süni intellekt modelləri Mənbə: [1-7]	2	2	
6	Mövzu 6. Ümumi təhlükəsizlik qaydaları. İnformasiya təhlükəsizliyi və İnformasiya mədəniyyəti. Plan: <ul style="list-style-type: none"> Ümumi təhlükəsizlik qaydaları Məlumatların qorunması Qarmaq (fişinq) və ziyanverici proqramlar Sosial şəbəkələrdən təhlükəsiz və etik istifadə istifadə qaydaları. Müəllif hüquqlarının qorunması Mənbə: [1-7]	2	2	
7	Mövzu 7. Alqoritmik düşüncə və proqramlaşdırma giriş. Plan: <ul style="list-style-type: none"> Alqoritm anlayışı, xassələri, təsvir formaları və növləri Gündəlik həyatdan alqoritm nümunələri Python proqramlaşdırma dilinin əsas anlayışları Mənbə: [1-7]	1	1	
Cəmi:		15	15	

XI. Fənn üzrə tələblər:

"İnformatika" fənnini öyrənməklə qazandığı biliklər əsasında iqtisadi və texniki məsələlərin həllində müstəqil təhlil aparmaq, analiz və sintez qabiliyyətlərə, tətbiqi proqramlardan istifadə kimi bacarıq və vərdislərə yiyələnməlidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir:

- Müəhazirə, məşğələ və praktiki tapşırıqlar;
- Təqdimatlar, müəhazirələr;
- Müstəqil iş, araşdırma;
- Layihələr;
- Problemlərə əsaslanan tədris ;
- Rol oyunları;
- Hesabatlar;
- Qrup qiymətləndirilməsi;
- Ekspert metodu;
- Video və audio müəhazirələr.

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN-1. İnformasiya proseslərinin əsas üsul və vasitələrinə yiyələnmək, kompüterlərin texniki və proqram təminatlarından istifadəni və onların informasiyanın idarə edilməsi vasitəsi kimi tətbiqi bacarığına, local və qlobal kompüter şəbəkələrində informasiya ilə işləmə qabiliyyətinə malik olmaq;

FTN-2. İxtisas sahəsinə uyğun məsələyə dair verilənlərin emalı üçün aparat və proqram vasitələrini seçmə və məsələnin həllində tətbiq etmə, həmçinin hesablamaların nəticələrini təhlil etmə və alınmış nəticələri əsaslandırma bacarığına yiyələnmək;

FTN-3. Daxili və xarici ədəbiyyat mənbələrindən və internet resurslarından istifadə edərək ixtisas sahəsinə uyğun zəruri verilənləri toplama, təhlil etmə və analitik hesabat hazırlama bacarığına yiyələnmək;

FTN-4. Analitik və tədqiqat məsələlərinin həlli üçün müasir texniki vasitələrdən və informasiya texnologiyalarından istifadə bacarığına malik olmaq;

FTN-5. Kommunikativ məsələlərin həlli, Internetdə axtarış və arayış sistemləri vasitəsilə peşə əhəmiyyətli informasiyanın axtarışı və seçimi vasitələrindən və informasiya texnologiyalarından istifadə qabiliyyətinə malik olmaq;

FTN-6. Təlim və özünü təlim proseslərində iştirak üçün İKT vasitələrindən istifadə imkanlarına malik olmaq.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

I kollokvium sualları:

1. İnformatika elmi və informasiya anlayışı. İnformasiyanın xassələri
2. İnformasiyanın növləri
3. İnformasiya prosesləri
4. İnformasiyanın ölçü vahidləri
5. İnformasiyanın kodlaşdırılması (ASCII və UNICODE) və həcmnin ölçülməsi
6. Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri
7. Fərdi kompüterlərin növləri
8. Fərdi kompüterlərin əsas qurğuları (sistem bloku, ana plata və prosessor)
9. Fərdi kompüterlərin giriş qurğuları
10. Fərdi kompüterlərin çıxış qurğuları

II kollokvium sualları:

1. Fərdi kompüterlərin yaddaş qurğuları
2. Fərdi kompüterlərin əlavə (periferiya) qurğuları
3. Sistem proqramları (əməliyyat sistemləri, utilitlər, drayverlər)
4. MS Windows əməliyyat sistemi
5. Mətn redaktorları (MS Word / Google Docs)

6. Elektron cadv ll r (MS Excel / Google Sheets)
7. Təqdimat proqramları (MS PowerPoint / Google Slides)
8. Ő b k  anlayıŐı. Lokal v  qlobal Ő b k l r
9. Internet v  internet baęlantıları? (domenl r v  hosting)
10. Veb brauzerl r v  axtarıŐ sisteml ri

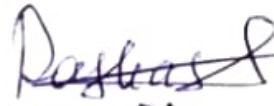
XVI. İmtahan sualları:

1. İnformatika elmi və informasiya anlayıŐı. İnfomasiyanın xassələri
2. İnfomasiyanın növləri
3. İnfomasiya prosesləri
4. İnfomasiyanın  l u vahidləri
5. İnfomasiyanın kodlaŐdırılması (ASCII v  UNICODE) v  həcminin  l ulm si
6. Kompüterlərin yaranma tarixi və inkiŐaf mərhələləri
7. Fərdi kompüterlərin növləri
8. Fərdi kompüterlərin əsas quręuları (sistem bloku, ana plata v  prosessor)
9. Fərdi kompüterlərin giriŐ quręuları
10. Fərdi kompüterlərin  ıxıŐ quręuları
11. Fərdi kompüterlərin yaddaŐ quręuları
12. Fərdi kompüterlərin əlavə (periferiya) quręuları
13. Sistem proqramları ( m liyyat sistemləri, utilitl r, drayverl r)
14. MS Windows  m liyyat sistemi
15. Mətn redaktorları (MS Word / Google Docs)
16. Elektron cadv ll r (MS Excel / Google Sheets)
17. Təqdimat proqramları (MS PowerPoint / Google Slides)
18. Ő b k  anlayıŐı. Lokal və qlobal Ő b k l r
19. Internet və internet baęlantıları? (domenl r v  hosting)
20. Veb brauzerlər v  axtarıŐ sistemləri
21. E-mail v  bulud texnologiyaları (Google Drive, OneDrive və s.)
22.  mumi təhlükəsizlik qaydaları (General Safety Guidelines)
23. Məlumatların qorunması və ziyanverici proqramlar
24. İnfomasiya mədəniyyəti
25. Alqoritm anlayıŐı, xassələri, təsvir formaları və növləri

“İnformatika” fənninin sillabusu 6007001 – “Aqronomluq” v  6007002 – “Baęcılıq v  t r v z cilik” ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və Lənkəran Dövlət Universitetinin Riyaziyyat və informatika kafedrasının 23 yanvar 2026-cı il tarixli 07 n mrl i pr. qərarı ilə təsdiq edilmiŐ IPF – B05 və IPF – B02 – “İnformatika” fənni üzrə iŐ i fənn proqramı əsasında tərtib edilmiŐdir.

Sillabus **«Riyaziyyat və informatika»** kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmiŐdir (23.01.2026-cı il, protokol № 07).

Fənn müəllimi:

b/m. PaŐa Saatov

Kafedra m dri:

dos. Ruslan Həmidov